

SZEGEDI HIRADÓ.

81-ik szám.

Szombaton, október 12-én 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői iroda:

Széchenyi-tér, Pfann-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petitors egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petitors igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

A szegedi tanyaiskolák.

(Folyt.)

A múlt század utolsó s a jelen első tizedében a szegedi pusztákon a tanyák mindinkább jobban jobban elszaporodván: oda már nemesek egyedül a szolgálak, hanem még többen a birtokos gazdák közül is — bérbe adván városi lakhelyeiket — családjaikkal együtt kiköltözködni s egész évszakon át künn tartózkodni kezdenek.

Ezen — mint többen véleik — helytelen tettnek elejét veendő a városi tanács: nyilvánosan elrendelék, miszerint egyedül csak olyan földes gazdáknak engedtetik meg házat építeni pusztai telkeiken, kik ott legalább is 25 hold földdel bírnak; azok pedig, kik ennyit ki nem mutathatnak: a városba lakásaikra visszatérni köteleztetnek.

Azonban e tilalom épen nem hátráltatá, sőt még inkább nevelék az építkezési viszketeget; mihez hozzájárult még a szükségesség is, mely a mindinkább gyarapodó gazdaság miatt szinte növekedvén, segíték a törvényt felbontani, s építkezésre kényszeríték a lakosokat; s így a tanyák száma szintugy, miként a künn lakó családoké is, napról napra szaporodék ugy, hogy már nemsokára Szeged, Horgos, Dorosma, Kistelek és Majsa körül egész csoport tanyát leheték látni.

De amily arányban szilárdult a tanyai élet: ép oly arányban gyarapodék a vallás-erkölcsösség s hitismeret is.

Ugyanis a családoknál lassankint szokásba jött — mint ez mai napig is dívik — a közelebb eső helyekre templomba járni, s viszont a tanyák közelében buzgózkodó lelkészek is — többször jövének híveikkel érintkezésbe — gyakrabban látogatták meg őket s szorgosabban gondoskodának lelki szükségükről.

Igy történt, hogy az 1831-ki cholera alatt, t. Ordians Konstantin alsóvárosi zárdafőnök a tanyai hívek lelki szüksége tekintetéből, hogy t. i. így szükség idején annál gyorsabb segélyhez juthassanak, a zárda tanyájára huzódék ki, s a szentségek kiszolgáltatása- s bátorító szónoklataival iparkodék a hívek keserü perceit némileg megédesíteni, s a levert kedélyeket fölleveníteni; e mellett ő még szent mise-áldozat bemutatására is kért engedélyt, mit azonban meg nem nyerhetett.

Hogy ez időszakban voltak-e a szegedi tanyákon iskolák — nem tudhatni; azonban már az 1835-ki püspöki látogatás alkalmával az akkori esanádi püspök Lonovics József ő nméltósága megértvén, miszerint a hívek száma a tanyákon mindinkább szaporodik, s ott egész évszakon át igen sok család tartózkodik, fölmeríték azon kérdést: vajjon mi módon lehetne a szegedi tanyákon a vallás-erkölcs oktatást rendszeresíteni? melyre, midőn alsóvárosi zárdafőnök s plebániái helynök, nt. Melicher János dicsérőleg megemlékék, miszerint a zentai s kanizsai tanyákon egynémely szegény, de a hitben eléggé jártas egyének, és pedig sorba tartás, azaz sorbai élelmezés fejében szoknak nyújtani hitbeli oktatást, — a fontos kérdés megfejtése s kivitele a föntisztelt lelkész urra bízatték.

Hogy a helynök ur s a többi lelkészek is mennyire feleltek meg e bizalomnak, azt az 1836-évi aug. 10-én 1298. sz. a. kelt s a szegedi egy-

ház-kerülethez intézett, következő tartalmu levél eléggé igazolja: „Miként a kisteleki plebánosnak a szegedi tanyákon szétszórt hívek lelki oktatásában tanusított buzgalmát helyeslem: ugy az alsóvárosi plebániái helynök- s társainak azon dicséretes szándokát, mely szerint ők a tanyai hívek oktatása végett az őszi s téli időszakokban a szegedi tanyákra gyakrabban kirándulni elhatározzák: a legnagyobb örömmel felkarolom; legkevésbé sem kételkedvén, hogy a nemes városi tanács nagyontisztelendőségnek — nevébeni megkérése folytán — ennek megkönnyítésére fuvarilletéssel szolgáland.”

Azonban a fuvar iránti kérelem nem teljesíteték; de azért az illető lelkészek az egyszer megkezdett üdvös működést meg nem szakíták, sőt még nagyobb hévvel folytatták; miért is nemsokára megjelent a puszták első keresztye, mely püspöki engedelem folytán Zabosfáján állítottatott fel, s az 1837-ik évben szabad ég alatt mondott szentmise-áldozat kíséretében fölszentelteték.

Ugyanezen évben megkezdeték a tanyai tanítás is egy e célra átengedett tanyai házban, Pataki János tanító által, kinek buzgó odaadása s az alsóvárosi lelkészség szorgos gondoskodása folytán az csakhamar szép sikerre vergődött.

E helyen később 1840-ik évben Lengyel Jozefa vallásos érzelmű nyugalmazott városi tanító a szent-háromság tiszteletére egy igen csinos kápolnát építtetett, mely azután az 1842-ik év május 2-án, Urunk menybemenetele tünepén a szeged-palánki alesperes s plebános által — ki egyszersmind arra is engedélyt nyert, hogy ott bármikor is sz. mise-áldozatok mutathassanak be — mintegy 5—6 ezer lélek jelenlétében egy, ugyan e nap tartott tünepélyes sz. mise-áldozat előtt az Ur hajlékává felavattaték.

Eközben a lelkészek tapasztalván, miszerint a tanyai nép örömmel látja körében papjait, kerületi gyűlésekben megpendíték a tanyai missiók s az ugyanott szabad ég alatt tartandó szent misék rendszeresítésének tervét, s azt a ft. püspökségnek helybenhagyás végett föl is terjeszték.

Az üdvös tervet a nméltóságu megyés püspök nemcsak hogy a legnagyobb örömmel fogadák, hanem még az 1841-ik évi aug. 31-én kelt rendeleteivel meg is erősíték, minek következtében a tanyai lelkészi missiók s a vallás-erkölcsi oktatások az alsóvárosi s kisteleki lelkészségek szorgos gondoskodásai mellett, de különösen a szeged-palánki alesperes nsgos és ft. Kreminger Antal s a szegedi elemi iskola-igazgató ft. Tóth János kitünő buzgalmuk s lankadatlan tevékenységük folytán annyira felvirágozott, hogy az már az 1853-ik évi „Religio“ folyóiratban mint követendő példánykép tüzeték ki.

(Vége köv.)

Smolka válasza a magyar törvényhatóságokhoz.

(A Pest város közönségéhez érkezett eredeti után.)

Mélyen tisztelt közönség!

Őszinte köszönettel vettem azon hő érzelmek kifejezését, melyeket e nagyérdemű közönség — Magyarország szent ügyének védelmére mondott néhány szavamért — hozzám intézni sziveskedett, s e köszönetet örömmel teszem le a nemzet kezébe.

*) A válasz lengyel és magyar nyelven van írva.

Nemzetem — egész Lengyelország — szeret benneteket, szereti ügyeteket, és én hű bár, de csak gyöngé tolmácsa voltam azon érzelmeknek, melyek mélyen be vannak vésvé minden szívbe, mely a Wartha és Dnieper közt dobog.

A ti ügyetek a mienk is.

A mi ügyünk a tietek is.

A multban együtt küzdöttünk, bőven ontottuk vértünket Európa szabadsága- és civilisatiójának védelmében.

Hanem Európa — félreismerve azt, hogy mivel tartozik mindkettőnknek — minket és tieteket is martalékul engedett át a végvonaglásban levő absolutismusnak, melynek vérfagyasztó ölelése alatt fájdalmasan ugyan, de büszkén nyögünk.

Akár karddal kezünkben, akár békóval kezünkön, mindig csak a szabadság szent zászlója lebeg előttünk.

Ezen zászló alatt — és csakis ő alatta — minden akadály fölött fogunk győzelmeskedni.

Közösen viseljük a nemzeti balsors csapásait, de elérkezik majd számunkra is a vigasz, az öröm ideje, és Isten segélyével szent István koronája a Jagellókéval együtt újra fog majd tündökölni régi fényében. Az ellenség keze által szitott házi viszályok szükségképen el fognak tűnni, mert a szabadság nem választja el, hanem egyesíti a népeket.

A mi multunknak és a tieteknek tíz százada kezeskedik és tanuskodik a mellett, hogy mindenkor örömmel vagyunk készek a szabadságot, melyért küzdünk, másokkal is megosztani.

Bizonyosak vagyunk arról, hogy — hívek őseitek nagy hagyományához — a veletek és mellettetek ugyanazon földön élő nemzetiségek szíveit megnyerenditek.

E nemzetiségek pedig — testvéries hajlamokat és a célok azonosságát helyesen fölismerván — veletek közösen és együttesen állandanak sikkra a mindnyájatok előtt egyiránt becses és szent jogok mellett.

Ezeket mondva, tolmácsa vagyok azon igazi szívbeli nyelvnék, melyen egész Lengyelország szól hozzátok, tartósan és örökre nyujtván nektek a testvérséget.

Wieden, sept. 4. 1861.

Smolka Ferenc m. k.

Gr. Károlyi István, Pest-Pilis és Solt törvényesen egyesült megyék főispán-helytartójának lemondása.

Nagyméltóságu m. kir. helytartótanács!

Miután ő cs. k. Felsege által kormányzásokra bízott Pest-Pilis és Solt törvényesen egyesült vármegyék törvényesen alakított bizottmányának ülései mult hó 27-én 12178. szám alatt kelt kir. udvari rendelet szerint legfelsőbb helyről kiadott parancs folytán felfüggesztettek; — miután továbbá f. hó 3-án 12502. sz. a. kelt s hozzám intézett kir. udv. kancelláriai rendelet értelmében azon megyei bizottmány végképen feloszlatott és ennek eszközlése, valamint a törvényes bizottmány helyett ujnak alakítása végett királyi biztosnak kiküldetése is értsemre adatott, és helytartó-főispáni hivatalom hatása ideiglenesen felfüggesztetett, minthogy végre az ezen leiratoknak kellő kihirdetése, és a „megyei közönségnek“ tudtul adása végett f. hó 30-ik napjára kitűzött bizottmányi közgyűlés megtartása erőszakkal gátoltatott, s e miatt a megyének összes tisztikara hivataláról lemondván, lemondását mai napon nálam beadta: — ily helyzetben a kormányzásokra bízott megyei törv. bizottmány és tisztviselői kar nélkül hazai törvények értelmében alkotmányosan tovább vezetni nem lehetvén, de különben is főispáni hivatalom hatása a fentisztelt udv. kancelláriai rendeletnél fogva felfüggesztve levén; kényszerítve érzem magamat, a reám legkegyelmesebben ruházott helyt.-főispáni hivatalomat ezennel letenni, mely hivatalomról lemondásomat

midőn ezennel benyujtom, teljes tisztelettel kérem a nagymlgu m. k. helytartótanácsot, miszerint ezt legfelsőbb helyen maga rendje szerint bejelenteni és egyúttal a megye közügyeinek vezetéséről halasztás nélkül gondoskodni kegyeskedjék.

Kelt Pesten, 1861. sept. 30-án.

Gr. Károlyi István m. k.

Helybeli ujdonságok.

— Azon tisztelt ívtartó uraknak, kik az Uj-Szegeden felállítandó tanodára a gyűjtési fáradságot felvállalni szivesek voltak, kijelentjük, miszerint holnap, azaz f. hó 13-án délután 4 órakor az uj-szegedi község-házánál az összes lakosság jelenlétében gyűlés fog tartatni, melyre ezenel őket is meghívni szerencsénknek tartjuk.

— A vasárnap tartandó műkedvelői élvezetes előadásra, mely ismét a rókusai ovoda javára fog rendeztetni, tisztelettel figyelmeztetjük városunk hazafias keblű közönségét; s teljesen meg vagyunk győződve, hogy valamint városunk nemeskeblű hölgyei és ifjai szives készséggel hozzák a nevelésügynek szellemi áldozatukat: úgy a szülők nemcsak a fáradhatlan szorgalmu műkedvelők iránti gyöngéd figyelemből, hanem a cél szentsége tekintetéből is minél számosabban fogják a valóban sok élvezetet ígérő színi, szavalati és ének-előadást jelenlétükkel megtisztelni.

— (Csongrád megyei gazdasági közgyűlés.) A f. hó 14-én délután 3 órakor a városi tanácssteremben megtartandó csongrád megyei gazdasági közgyűlésre van szerencsénk ujjalag figyelmeztetni a t. c. egyleti tagokat.

— A hétfői közgyűlésen előfordulandó nevezetesebb tárgyak: Névváltoztatásokérti újabb folyamodványok; helytartósági leiratok a honvédegyegylet s a városi jegyzőkönnyek iránt; az egészségügyi osztály jelentése a baromvrosi állomás ügyében; püspöki válasz a rókusai lelkész iránt; mérnöki jelentés a Dercsényi-féle ház átalakítása végett.

— (Egy negyven éves szőlőtő.) Nyolc éves voltam, midőn atyám a kertünkben levő kúthoz egy ágast akart leásni; utban volt egy meglehetősen gazdag hajtású szőlőtő: hozzá fogott tehát, hogy kivágja. Munka közben azonban megszánta atyám, s mellette ásott lukat a kútgémnek. A szőlőtő ezáltal jó támaszt nyert, mert évenként a kútgémhez kötötték hajtásait, mely gondoskodást azal hálált meg, hogy minden évben gazdagon termelt. A gazdag termés föl sem tűnt addig, míg a többi szőlőtőkről edesebb fürtöket szakíthattunk, s szüret alkalmával e mindegyre erősödő szőlőtőről is a többi mustba hanyattak a fürtök. A múlt évben azonban hosszas vándorlásomból épen azon tájban tértem meg a szőlői házhoz, midőn az egész tává erősödött szőlőtő fürtői egészen érettek voltak: leszedtük külön merő kíváncsiságból az egész termést, mely 337 fürtből állott, s fél akó színbornál többet sajtoltunk ki a fürtökből. Ekkor föltettem magamban, hogy jövőre is figyelemmel kísérendem e hálás szőlőtőt; s épen a napokban egyedül e végből mentem szőlőimhez, hogy az idej terméről tudomást szerezzek; ami meg is történt. Megkezdettük a szüretet, 130 hatalmas nagyságu fürtöt adott az egyetlen töke, mely fürtöket azonnal letörve, fél magyar akó színbornal nyertünk belőlük. A szőlővilágoskék színű igen finom héjú s fölötté leveles fürtöket terem. A múlt évben a telt földentől kiállotta; ez idén már télen át be volt földve, s dacára a mostoha évnek, teljes nagyságu s erődús fürtöket hozott. A töke ez idén adá 40-ik termését, s amellet hogy a kútnál kedves árnyat terjeszt, a ráfordított csekély gondot 50 forintnak ötös százalékával jutalmazza meg, ami egy szőlőtőtől elegendő haszon!

— (Színészet.) A városunkon átutazott Takács Adám igazgatása alatti szintársulat összesen 6 előadást rendezett. A három elsőről elmondók röviden a közvéleményt, mihez még csak azt csatoljuk, hogy a „II. Rákóczy Ferenc fogsága“ című darab a jelen körülmények közt csak nagyobb kihagyásokkal lévén adható, s így a hálás csekély nyilatkozata csakis e körülménynek róható fel. A keddi előadás alkalmával „Robin orvos“ című vígjáték került színpadra, mi azonban csak kiegészítője vala a „Nagy opera-egyveleg“nek, melyben a társulat egyik jeles tagja Bokor ur nem csekély hivatottsággal énekelt „Borgia“ és „Nabucco“ dalművekből. Szerdán a rókusai ovoda javára „XII. Károly Rügen szigetén“ című vígjáték volt hirdetve, azonban megfoghatlan okból a közönség hiánya miatt az előadás nem tartatható meg. Csütörtökön ismét „Görgei“ adatott, miről már multkor is szólottunk. A látottak- és halottakból ítélve, e társulatnak több teljes hivatottságu egyéne nem csekély élvezetet lenne képes, főleg nyugodtabb körülmények közt, bármely színpadon is eszközölni.

— Marháknak szájfájás ellen biztosnak tapasztaltatott városunkban többhelyt a következő háziaszer: Egy kanál méz kétannyi jó boracetben feloldandó s e folyadékkal a marha szája napjában többször kiöblítendő; vagy ha ezen öblítés nehezen menne, gyöngye tökszeleteket kell e folyadékkal leönteni, miket a marha szájában meg-

forgatván, az eként szájba jutott szer szinte jótékonyan fog hatni.

— Az uj-szegedi tanoda alapítókéjére következő újabb adakozók neveit van szerencsénk közölni: Szabó János mint ívtartó 1 frt, Szekerke József 1 frt, Skultéti János 1 frt, Ördög János fakeskedő 50 kr, Kazaly Imre tanító 40 kr, Csiszár János 1 frt, Pálfi Sándor kovács 1 frt, Szabó Veronika 10 kr; összesen 6 frt. — Továbbá ftdő Tóth János ur ivén ismét a következő nemeskeblű nevelésügy-barátok irák alá magukat: Berta Mihály 1 frt, Nagy Veron 2 frt, Masa József 1 frt, Zvér Péter 10 kr, Schröck Ferenc 2 frt, Horváth Ferenc 1 frt, Baranyai Zsigmond kegyesrendi tag 3 frt, Budavári-Krieskai József kegyesrendi tag 1 frt, a helybeli temetkezési-egylet 50 frt, Kustár Ignác kegyesrendi tag 1 frt, Való József kegyesrendi tanár 2 frt, Bója Gergely reáltanár 1 frt, Straubert János 1 frt, Csaplár Benedek gymn. tanár 5 frt, mely összeget a már ezen ivén közlötthez hozzáadva, tesz 105 frt 70 krt.

Hazai tudósítások.

— Kistelek, oct. 8-án 1861. Választó körületünk követe gr. Károlyi Sándor ő méltósága kisteleki választói előtt számot adandó a hongyülés eljárásáról, népszerű de hatalmas beszédet tartott, előadván az okokat, melyek miatt a hongyülés inkább feloszlatni volt kész, hogysem a nemzet joibaól egy betűt is engedett volna. Lelkes szavait számtalanszor harsán éljenek szakiták meg. A közlekedés között végzett beszédre Blazsik Márton megyei esküdt ur válaszolt, kiemelvén a nép háláját a honatyák jellemzősége- és kitartó hazafiságaért, mire a nép kitörő éljenek közt szeretett követének jövőre is föltétlen bizalmat szavazott.*)

B... E...

— A horvát országgyűlés november 1-ig elnapolta magát.

— Hiteles kútfőből írják a „P. Hirnök“nek, hogy katonai ujjoncozás Magyarországon, ha csak európai háboru nem keletkeznék, — az országgyűlésig nem szándékolatik. Mi annál valószínűbb, minthogy épen most a hadsereg létszáma is leszállittatik. Azon bézagok, melyek időközben a magyar ezredeknél támadnak, ama magyar legénységek által fognak egyelőre pótoltatni, kik most német, cseh, lengyel stb. ezredbe vannak beosztva.

— Az uj tanrendszerrel a „Sürgöny“ bécsi levelezője is megszólal, s kijelenti, hogy az már rég felküldetett a kancelláriához. A munkálatok kintünök s a korigényeknek tökéletesen megfelelnek. Azonban az eddigi tanrendszert oly gyökeresen megmástitják, hogy lehetetlen lesz elveiket azonnal s egész kiterjedésükben alkalmazni — anyagi lehetlenség lesz pedig annál inkább, mint hogy az uj tanrendszert mint igen fontos javaslatot ő Felsége jóváhagyásának kell fölterjeszteni s föltéve, hogy a javaslat a lehető leggyorsabban nyerne meg a legfelsőbb szentesítést, mégis lehetetlen volna mindazon rendszabályokat, melyeket az uj tanrendszer követel, foganatosítani aként, hogy november 1-jén gymnasiumaink az uj alapon állnának. Ezen legyőzhetetlen nehézségeknél fogva meghagyatott tehát a magyar királyi helytartótanácsnak, miszerint egyelőre s nehogy a tanodák megnyitása újabban elhalasztassék, szorítkozzék azon reformok létesítésére, melyek rövid idő alatt kivihetők s iparkodjék mindenekelőtt csak a legsürgösb bajokon segíteni. Ezen mellözhetlen teendőkhöz tartozik természetesen, hogy a magyar nyelvnek az oktatásban azon köre megnyitassék, mely azt illeti s melyet az utóbbi évtized töle megtagadott volt. Ép oly természetes a magyar jogérzelem és méltányosságnál fogva, hogy amidőn a magyar nyelv jogaiba visszahelyeztetik, ez nem fog a többi nemzetiségek rovására történni. Ami azon tanácsokat illeti, melyek az uj tanrendszernek meg nem felelhetnek, a miniszterium komolyan iparkodik, hogy azokat a Lajthán inenni tartományokban alkalmazza, míg másrészt hazánkban a lehető leggyorsabban fognak pótoltatni.

— Az uj tanterv szerint, mint az „Egri Értesítő“ közli, 22 lyceum lenne felállítandó. 1848 előtt csak 13 ily fokozatu intézet létezett létezett; ezeknek száma tehát 9-el szaporodnék.

— Fiumeből írják a „Pesti Napló“nak, hogy ott a kir. biztos már megkezdte működését; 52 városi képviselő közül tetszése szerint kiválasztott 16-ot, s őket a tanácsházba gyűlésre hivta, megtudandó tőlök, ha vajjon ez uj kinevezést hajlandók-e elvállalni? A meghívottak megjelentek s uj állomásukat elvállalták. A nép ezért őket árulóknak nevezé, s ezen eljárása ellen a kir. biztosnak írásban óvást tön.

— Bécsből értesül a „Sürgöny“, hogy Kapy Eduárd, előbb pesti, utóbb nógrádi volt megyefőnök, mint Pest megye számára kinevezett adminisztrator oct. 8-án hiteltetett meg. Arad vármegye és városa felszallattatott, és kir. biztosul Hofbauer neveztetett ki; Bars megye szintén fel lön oszlatva.

*) Az ezen alkalommal mondott lelkes beszédét gróf Károlyi Sándor követ urnak jövő számunk hozandja. Szerk.

— A székesfehérvári nép hangulatát igen elkeseredettnék írja a „N. N.“ levelezője, s csakis a megye tekintélyesb férfainak köszönhető, — ugymond — hogy ez elkeseredés kibágásokká nem fajul. Szekrényessy biztos ur helyzete, ily viszonyok közt csaknem elviselhetlen, még a fogadót is, melyben szállva van, kerülük a vendégek, nehogy éjjelenként alkalmatlan szerenádk által felriasztassanak álmu kból. Szekrényessy ur egész elszigeteltségben él a város közepett stb.

— Az erdélyi ideiglenes főkormányzók három napon át tanácskozáva az országgyűlést összehívó leirat fölött, a tizenkét tanácsos közül hét (magyar) a kihirdetés ellen, öt pedig (a románok és szászok) mellette nyilatkoztak. A többség e szerint — mint várható volt — a 48-ki szentesített törvények mellet nyilatkozott s a fölterjesztést ily értelemben tette meg. Ellenesetben együttesen visszalép.

— Majláth György tárnok, mint a „P. L.“ írja, a tárnoki méltóságot, mint ország zászlósa továbbra is kész megtartani, de a közigazgatásban nem vesz részt, s a helytartósági ügyek vezetését jövőre is Károlyi helyt. alelnök ur fogja vinni.

— Az ó-budai hajógyár kötélgyártó műhelyeiben f. hó 2-án tűz ütött ki, mely az összes kenderkészletet, a gőzgépet s a kötélfonó gépműveket elhamvasztá, illetőleg használhatlanná tévé. A kár 100,000 frtra rug.

— Csanádon egy kereskedő-családhoz m. hó 30-án este 8, részint fegyverrel, részint botokkal ellátott, befeketített képű rabló tört be, s 10 ezer frton felül rablott el, részint készpénz-, részint ezüstművekben. Nyomukra eddigelő még nem lehetett akadni.

— Az „Üstökös“ szerkesztője azon sziveségre kéri előfizetőit, hogy lapjai egy-egy számának későbbi kiadását kegyeskedjenek „magyar emberhez illő“ türelemmel fogadni; az oct. 5-én elmaradt szám 10-én fog megjelenni.

— „Tatár Péter“ című új élclap indult meg oct. 1-től Pesten; felelős szerkesztő Medve Imre; kiadótulajdonos Boldini Robert. Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár: évnegyedre 1 frt.

— Egy Menenius Agrippa a magyar népből. Tisza-Füreden mult vasárnap több fiatal földművelő beszélgetett, s panaszkodva említék, hogy lám mégis csak jobb volt a német világban, mert akkor csak egyféle adót kellett fizetnünk, míg most megadóztat bennünket a német is, meg a vármegye is. Mindennek okai podig ki más, mint az urak; az urak a kutyák! Ezt állították nagy hevesen mindnyájan, csak egy öreg hallgatót közöttük. „Szóljon már kigyelmed is, — mondják neki — hisz kigyelmed közöttünk a legokosabb ember: ugy-e igazunk van?“ — „Igazatok van ücsém, — mond az öreg — az urak a kutyák, csak hogy mi meg a juhnyáj vagyunk, s ha ezek a kutyák nem volnának, már rég megettek volna bennünket a — farkasok.“ Erre aztán a többiek elhallgattak. (P. N.)

— Közlebebről egy bizományos érkezett Aradra, ki helyben s a környéken háromszézezer mázsa kakoricalevelet vásárolt össze egy bécsi papirgyár számára. Az ipar ez uj ágában a kukoricaszár felső gyöngébb leveleit s a csőt borító csu-malevelet használják.

— Pesten Viola nevű olasz emissariust fogtak el. Több forradalmi kiáltványt találtak nála.

— Az egri szőlőkben tett kísérletek nyomán a mustmérés mutatót többet 10 foknál, holott arra, hogy távolabbi vidékre szállítható bort adjon a must, legalább 12—13 fokúnak kell lennie. (E. É.)

Vegyes hírek.

— Bukarestből sept. 30-kán írják az „Alföld“nek: A magyar lapokban közölve volt már egyszer Bukarestből és Konstantinápolyból azon jóindulatu hiteles tudósítás, miszerint a magyar és erdélyhoni lelkes ifjuság törköztessé magát, és ne induljon neki vaktába annak a nagy utnak, mely hazánkból, a dunai tartományokon át, a magyar legio hadi szállásáig, Noceráig vonul. Magam is megteszem e jóindulatu tudósítást, és kérem bazám lelkes fiatalságát, hogy télire ki ne mozduljon a hazai tüzhelyekről, legalább erre felé utját senki ne vegye, azon boldog hitben, hogy Galacról ingyen fogják elszállítani, mert bizony mondom ke-servesen fognak csalódni. Ne olvasson senki sora-im között, hanem értse meg tisztán és egyszerűen a mit mondek.

— A „Revue Contemporaine“ a magyar-osztrák kérdéstről ezeket írja: „Vajjon azon ponton áll-e valóban Magyarország, hogy a transactionnak eddig oly természetlennek bebizonyult terét odahagyja és a forradalom sorsát kísértse meg? Mi azt tapasztaljuk, hogy a bécsi kormány mindent elkövet ily eshetőség előidézésére. Már is rebesgetik, hogy gr. Forgách magyar kancellár nemsokára lelép. Hasonló érzület nyilvánul a kormányzati hierarchia alsóbb rétegeiben is; Torkos, Péchi, Gombos urak és más többé kevésbé mérsékelt egyének, kiket a kormány mindig reversában tart és kikre a viszonyok bármint fordulata közt számít-

hatni vél, vonakodnak elfogadni Magyarországon a nekik felajánlott királyi biztosi állomást. Ezen mi nem bámulunk. Magyarországon lehetnek véleménykülönbségek a nemzeti jogok helyreállításának kimeneteli és végpontjairól, az Ausztria által kívánt restitutio természetéről és határvonalairól, valamint az Ausztriának teendő engedményekről. Forgáchtól, a mostani kancellártól elkezdve Tisza urig, a tetteleg felosztait országgyűlés alelnökéig valamint Vay báróig, ki szintén befolyt az octoberi diplomába és Deák Ferencig, a törvényes mozgalom vezéréig, mindenestre jelentékeny különbség uralkodik. De van egy pont, melyben ezen négy nézetárvonalat képviselői nem ütnek el egymástól, melyben minden párt tökéletesen egyetért és e pont az, hogy Magyarországot törvények szerint és pedig saját törvényei szerint kell kormányozni; az önkény nem uralkodhatik mint legfőbb hatalom oly országban, mely a száraz földön 600 éven keresztül szakadatlanul egymaga birt parlamentit alkotmányával és önkormányzattal.

— Weiss, a „Journal de Débats“ szerkesz-

tője — Bécsről utivázlatok között, s ezekben beszéli, hogy Bécsben tökéletesen helyén van Bertrán mondata: Az arany csupán chimaera, mert ott csak — papirpénz található. S mindamelllett — folytatja — vannak emberek, kik csupa megszokásból a papirt eléje teszik az aranyaknak. Itt elmondja esetét a Treumann-színház pénztárnokával, ki az ő „napoleon“-ját, melyet a váltott jegyért oda adott e szavakkal lökte el magától: „Ich will papier!“ Egy bécsi lap nem a pénztárnok ezen aranytöli borzalmán csodálkozik, hanem azon, hogy a francia író a három német szó leírásában csak egy hibát ejtett.

— (Sorshuzás.) A hitelintézeti sorsjegyek (Kreditlose) f. é. oct. 1-jén történt húzása alkalmával a következő sorok huzattak ki: 173, 665, 881, 1113, 1349, 1406, 1485, 1648, 1675, 1683, 1963, 2014, 2078, 2317, 2449, 3493, 3512, 3582, 3715, 3733, 3938. Az egyes nyeremények: 1485. series 88. szám nyer 200,000 forintot; 2078. ser. 69. sz. ny. 40,000 forintot; 173. ser. 89. sz. ny. 20,000 forintot; 881. ser. 1. sz. és 1683. ser. 77. sz. ny. 5000

frtot; 2014. ser. 48. sz. és 2014. ser. 47. sz. 2500 frt; 173. ser. 47. sz., 3938. ser. 19. sz. és 3582. ser. 77. sz. 1500 frt; 2317 ser. 2. sz., 2014. ser. 8. sz. és 3582. ser. 94. sz. 1000 frt; 3715. ser. 77. sz., 3715. ser. 9. sz., 3493. ser. 88. sz., 3715. ser. 24. sz., 2014. ser. 3. sz., 881. ser. 31. sz., 2014. ser. 91. sz., 3733. ser. 51. sz., 3938. ser. 46. sz., 3582. ser. 19. sz., 3493. ser. 7. sz., 1963. ser. 36. sz., 881. ser. 92. sz., 1406. ser. 24. sz., 2014. ser. 78. sz., 1963. ser. 34. sz., 1648. ser. 6. sz., 173. ser. 38. sz., 2449. ser. 70. sz., 1648. ser. 10. sz., 2014. ser. 83. sz., 3715. ser. 44. sz., 1648. ser. 89. sz., 2449. ser. 18. sz., 2449. ser. 56. sz., 1113. ser. 81. sz., 2449. ser. 22. sz., 1406. ser. 43. sz., 1406. ser. 75. sz., 3582. ser. 4. sz., 665. ser. 14. sz., 1113. ser. 44. sz., 2078. ser. 3. sz., 3715. ser. 70. sz., 881. ser. 46. sz., 881. ser. 4. sz. és 1349. ser. 79. sz. ny. 400 frtot. A kihuzott sorokban foglalt többi számok mindegyike 130 forintot nyer.

TÁRCA.

A tél virága.

(Francia beszély.)

(Folyt.)

II.

Hiacantha lelki ereje és öntudata ismét visszatérték; azonban csak lassankint.

Midőn Jenny panaszos hangon kezdett ugatni, felállt és zavartan tekintett körül a vidéken. Azután az Odon tulsó partján egy fekete pontra irányozta szeméit, s abban, ki előbb felkiáltott, egy lovat velt észrevenni.

„Mami!“ kiálta ismét egy erős férfiang a túlsó parttól. „Te vagy a révész? Merre kell Château Lajolais felé menni? Vagy hol lehet az Odon áthatolni?“

Mialatt a még néhány perc előtt elalélt Hiacantha föleszmélni iparkodott, hogy a tulsó parton levő idegennel tudassa, miszerint ő nem a révész, sem az átjárást nem tudja, a túlsó parttól vad kiáltás hallatszott, melyet nehéz zuhanás és a víz zúgása követte; a következő pillanatban kivehető volt a homályban, mint küzdenek a ló és lovas a folyó jeges hullámsíval.

Az ir-nő merev szemekkel nézte e gyorsan lefolyó esetet. De csak néhány pereig maradt tétlenül. Ó-Anglia legbátrabb, legmerészebb tengerészeinek, kik közt többnyire ir nevek fordulnak elő, vére kezdett a gyöngé lányban nyilatkozni.

Hiacantha szeméit dörgölé, s a köd, mely eddig tekintetét leplezte, eltűnt. Meg tudott most különböztetni minden fehér, rohanó, egymásra boruló jégtáblát a hullámok sötét ragyogásától. Látta a lovas erős ménét, mint iparkodott a hullámok rohama közt a vizen fentartózkodni. Megpillantotta magát a lovas is, ki megfontoltan lovát elhagyta, saját erejére bízván magát, hogy törekedett azon partot, melyen Hiacantha állt, elérni.

A lovat a folyam elragadta, egész orrig a vízbe bukott, aztán egészen eltűnt. A férfi azonban a víz felszínén tartotta magát. De néhány pillanat múlva kétségbeesett segélykiáltást hallatott. Ereje kimerült; a rohanó jégdarabok a bátor úszó mellébe, fejébe és vállába ütköztek, úgy hogy elkezdett pillanatokra víz alá merülni.

Hiacantha látta ezt, és rögtön batározott. Elhajította magától shawlját, kalapját és rajztakaróját, miközben gyöngéd imádság röppent el ajkairól. Csupán nemes szívének engedelmeskedve, a folyamba rohanó volna, hogy a szerencsétlenül segitsen, ha eszmélete vissza nem tért volna, mely meggyőzte arról, hogy ő, ki úszni nem tud, azonnal el fog merülni, s ezután az élet és halál közt lebegőnek épen nem lehet segítségére.

A lány elővette shawlját, s végig többfelé hasítván, hosszszában összekötözte. Hangját megértette, hogy az úszót bátorítsa s ezáltal eszmélete fentartsa. Most megkísérté a shawl egyik végét az idegenhez hajítani. De oh ez alig ért túl a parton, míg a szerencsétlent a hullámok a tulsó part felé hajtották.

Hiacantha kétségbeesetten törte megdermedt kezeit s a part hosszszában futott, legnagyobb félelemben segélyért kiáltozva, noha messzire embernek nyoma sem volt, noha jól tudta, hogy e jelenetet a téli éjben csupán Isten szeme látja.

Igen, e szem derülten és világosan örködik fenn az éj sötét föllegei fölött, melyeket a vihar a halál fekete zászlói gyanánt tovahajtott.

A folyó partjának hosszszában szaladva, Hiacantha egy helyre ért, hol a víz szélesebben elterülván, az eddig meredek, magas part sekélyebbé lett, sőt egészen elenyészett.

„Az átjárás!“ kiálta rekedten Hiacantha, és beleszaladt a vízbe, mely előbb csak bokáit áztatta, de aztán mindig mélyebb lett, míg végre a hullámok egész derekáig értek. A lány most a folyó közepén állt. Inogni kezdett. A jeges víz hullám-

zása eldöntéssel és tovaragadással fenyegette; de ő dacolván a veszélyvel, a legfeszültebb figyelemmel leste az uszónak fejét. De ez eltűnt.

Azonban most ismét hajtott lefelé a folyó valami sötét tárgyat, mely a vízben forogván, majd fölemelkedett, majd ismét egészen elmerült. Egy perc, és az idegen — mert ő volt az — keresztül úszott volna az átjáráson.

De a mentő kéz közel volt. Hiacantha görcsösen megragadta és hatalmába keríté a keringő testet. Megfeszített erővel vonszolta ki a szárazra.

Midőn a megmentett s talán mégis elveszett felé lehajlott, egy deli ifjút ismert föl benne szűk, kék egyenruhában, vállrojtjal és derekán vitézövel. Leereszkedvén a hólepte vadonban, a megmentettnek fejét ölébe vette; megkísérté merev, hideg arcát lehelletével fölélesztetni, saját a jég hideg ajkakra tapasztá, mivel e borzasztó helyzetben megemlékezett, miszerint egy izben hallotta, hogy a vízbefültakba levegőt kell lehellni, hogy föléledjenek.

Az ifju felsobajtott s szabaditónéja hosszú csókja alatt föleszmélt. Ép, ifju ereje győzött, s nemsokára képes volt fölemelkedni és eszmélni, mi történt vele.

Mennyire meg volt lepette, midőn az épen e pillanatban a láthatárra emelkedő hold fényénél megmentőjében egy karsú, szöke, hidegtől reszkető fiatal lányt ismert föl. Ugy látszott, hogy az ifju még azt hitte, mintha érzékei ámitának.

— Ki vagy te? — kérde az ifju még mindig halk, de csengő hangon.

Hiacantha nem levén képes felelni, keblére tette kezeit.

— Te huztál ki a vízből, és te hoztál ide?

„Igen“, susogá az árva, mialatt kimerültsége folytán tántorgott.

Az ifju férfi hozzá ngorván, átkarolta őt. A lány öitözete, mely előbb a víztől átázott volt, most jéggé volt fagyva; egyet sem birt lépni, úgy hogy csaknem egész a tiszt karjain függött, kinek csak tört hangokon volt képes elmondani: ki ő és hogy került ide.

— Istenemre! — kiálta a hullámsírból szabadult — szegény gyermek, neked engem kellett megmentened, hogy magad el ne vessz, hogy az enyészettől megmentsenek. Fel! erősödjél! Ily bátor lány kell, hogy annyi erővel bírjon, hogy még néhány pereig fentartsa magát. Itt a folyó gázlója; most már tudom, hol vagyunk. Félóránnyira sines ide Château Lajolais, hol rám rokonim várnak, és hol te is oly szives fogadtatásban fogsz részesülni, mint nemes szived és szerencsétlenséged megérdemli. Bátran, szép barátném! Te oly szívetmentél meg, mely soha sem fog elhagyni.

Hiacantha elfogadta az ifju karját s menni akart. Az idegen gondosan gyámolítván őt, gyöngyörrel szemlélte a festész lányát, míg ez szédüléstől és ájulástól környezetve, szeméit lecsuká. A szép gyermek mély benyomást látszott tenni a fiatal férfira. Ugy tön, mintha e nemes vonásokat mélyen be akarná vélni elméjébe, hogy azokat soha el ne felejtse. Azt hitte, hogy soha sebb, szívhez szólóbb arcot nem látott, habár az most halvány volt, mint a hó, s megdermedt, jeges hajszálaktól környezetetett.

Az ifju föltette a lány kis kalapját, és a széttépett shawl gondosan nyakára és vállaira borította.

— Miért vagyok magam is oly nedves, mint egy tengeri kutya! — dörmögé. — Miért nem vehetem le egyenruhám, hogy vele fölmelegitselek?

„Azt hiszem, meghalok!“ hebegé tántorogva Hiacantha.

— Mig én élek, addig nem! — kiáltá a katoná, mialatt a hölgyet szenvedélyvel magához ölelé, mintha a szép test elrepülni akaró lelkét erővel visszatartóztatná.

Ezután megeröltette magát, megkísérté Hiacanthát vállaira venni. Ekép megterhelve, minden lépten-nyomon bokáig süllyedve a félig fagyott földbe, iparkodott előre a fiatal férfi. Olykor megállt és feszülten figyelmeztet; ezután mindig szigorúbban és hanyatló reménnyel folytatá útját.

— Meghal, mire így a várba érek, — mondá kétségheesetten.

Erre különös hangok hallatszottak, mintha farkasok kergetnék egymást a nagy síkságon. Két új-fundlandi óriás kutya harsány szava hangzott föl... A fiatal férfi ajkán örömrádás szökött ki, és a következő pillanatban a két hatalmas állat előrohánván, örömeiben üvöltött, míg Jenny, az ir nő gyöngéd ebecskéje félenken simult hozzá. A kutyákat nemsokára két lovas követte.

— Achille! — hangzott az éj sötétében.

— Itt vagyok, itt, Baptiste! — válaszolt a tiszt, mialatt maga is örömeiben felkiáltott, mintha most szabadult volna meg a haláltól.

Karsú, szakálas férfi polgári ruhába öltözve állt meg a pár előtt, szolgálójától kísértetve.

— Le a lórol, — kiálta Achille az inasnak. — És te Jean, te is Baptiste bátyám, szó nélkül adjátok ide köpönyeitek, hogy e hölgyet megmentstök, mint ő megmentett engemet.

— Ló nélkül jössz egy elalélt lánnyal? — kérde Baptiste, mialatt gépileg engedelmeskedett. — Tehát csakugyan nem csalt sejtelmem, mely téged veszélyben mutatott. De ki e halvány, szép gyermek?

— Ez a legszebb virág, melyet a tél szül; ez a kékszemű Hiacantha. A védő szobából a hideg éjbe kiteszítatva... szép élete megtört! — dörmögé Achille, mialatt, mert már meggyőződve, hogy halottal van dolga, a szolgáló lovára vetvén magát, a jól betakargatott testet a nyeregben maga elé helyezé.

Mialatt Baptiste ez éj kalandjait kitudakozni iparkodott, a lovak gyors léptekkel haladtak előre, egy terjedelmes, kedves külsejű mezei lak felé vivén lovasait, hol hosszú gazdasági épületek s egy büszkén emelkedő, sötét uri lak látszottak.

Ez volt Château Lajolais, s a két fiatal férfi nem volt más, mint az öreg Jean Castre de Lajolais báró, e birtok urának fiai.

A várban, dacára az előrehaladt időnek, sok ablak ki volt még világítva. Lakói vágyva várták a két ifju bárót. Alig hangzott a kövezett várudvaron a lovak patkója, a szolgálók egész serege özlönlött elő.

— Baptiste! — kiálta az egyik, a barna fűrtti, szonvedélyesen átkarolva a földre ugrott szakálas férfit.

— Itt vagyok, Franciska, kedves nőm! Es ime itt, Blonde, — ekkor a másik hölgyhöz, egy néhány lépésnyire félenken hátrább álló gyönyörű alakhoz fordult — ime Blonde, itt hozom vissza balgatag tengerészhadnagyodat! Mint rendszeren, ez éjjel is kalandja vol... Elvesztett volna völegényed, ha egy jó tündér meg nem nemti. Rajtatok áll most, e szegény tündér iránt háladatosságot tanusítani; mert, úgy hiszem, hogy közelebb van a halálhoz, mint az élethez...

E szavakkal Baptiste leemelte Hiacanthát. Achille hasonlókép leszállt, Blonde futólág üdvözlé, François, bátya nejét nem is látta, s Baptistevel megmentőjét fölfele vitte a nagy kölpecsőn a várba, hol őket a folyosón az ezüst haju, szeliden komoly öreg báró fogadta.

Hiacanthát átadták a nőknek...

Egy órával később Achille és Baptiste François szobájába hivatott.

Itt a tengerészhadnagy azon mennyei gyöngyörben részesült, hogy a megmentett Hiacanthát, még ugyan sápadtan, de mégis mosolyogva láthatta a legingerlőbb pongyolában a kereveten pihenni.

A fiatal bárónő épen azzal volt elfoglalva, hogy a szép ir-nőt még egy csésze illatos mekkával kínálja, míg hoga, Blonde fájdalmasan kérdő pillantást vetve Achillere, a kerevet előtt ült s Hiacantha kezét tartotta.

Achille élenken lépett közelebb s Hiacantha kezére nyomta ajkait. Az árva leirhatlan módon mosolygott s oly tekintettel vizsgálta a tengerészhadnagyot, melyben egész élet kezdett ébredni. Achille ellenben, ki 22 éves, barnás színű, ragyogó, fekete szemű deli férfi volt, már e pillanatban kezdett megmentőnéje iránt hajlamot érezni,

mely eddigi kedvese, a szende Blonde reményét és boldogságát halálal fenyegette.

„Őn az?” susogá Hiacintha, midőn Achille kezét csókolá.

— Igen én, — válaszolt ő.

Azon hang, melylyel a tengerész e rövid két szócskát kiejtette, melyen viszhangzott Hiacintha és Blonde szívében egyaránt.

Hiacinthának úgy látszott, mintha új lét nyílnék előtte. Blonde pedig fájdalommal érezte, hogy ez a szerelem valódi hangja, melyet Achille ő irányában még soha sem talált el, s a szép hölgy fájdalmas sejtelenül lesujtatva, lehajtá fejét.

Baptiste ellenben, ki szöke, nagy szakálú férfi volt, egy ablakfülkébe támaszkodva, keresztbe vetett kezekkel állt. Az ifju férfi nem ügyelt a szeretetre méltó két gyermekre, kik tréfálva és ját-

szadozva simultak térdeikhez. Tekintete erősen volt fiatal nevére és Hiacinthára irányozva. François soha sem látta kevésbé ingerlőnek, mint épen ma estve. Baptiste sohajtott. E sohajtás Achille illette.

— Ó legalább még szabad! — dörmögé magában a szenvedélyes ifju báró, mialatt, hogy gondolatainak láncolatát erővel szétlétpte, birtelen elhagyta a szobát.

Jenőft.

(Folyt. köv.)

Holnap, azaz vasárnap a rókusai ovoda alaptökéjére második műkedvelői előadás alkalmával adatik:

NEVELŐ KERESTETIK

vigjáték 1 felvonásban, írta Szigligeti. Személyek:
Róza, özvegy Perneiné . . . . . Keresztúry Berta.
Klára, barátnéja . . . . . Oracsek Lina.
Pernei, Róza férjének nagybátyja . . . . . Magyar János.
Szencei Jenő . . . . . Nagy Sándor.

ÜZLETI HIRNÖK.

(Z.) Szeged, 1861. okt. 12-én. A jelen Mihály-vásár valamint igen lánghán kezdődött, egy egész folyama alatt hason lassúságot tanúsított.

Csak a kézművek iránt mutatkozott némi élénkség, melyeket a vidéki kereskedők téli szükségleteik fedezésére nagyban beszereztek, a részletes kelet itt sem sokat ért. Fényüzési cikkek, melyeket idegen kereskedők hoztak, szinte kevés kelendőségnek örvendtek, s ezekre nézve is egy kis szívet látszik beállani.

A szűcs-munkáknál is kevés yevő mutatkozott, az iparosok biztos reménye dacára, mi természete arra sem mutat, hogy a köznép pénzkészlete nem épen bir nélkülözhető öszszeggel.

A vásári élénkség nyomására azonban legjelentékenyebben azon szomorú eset hatott, hogy a mindinkább terjedő marhavész miatt — lovakon kívül — semmi igás- vagy vágómarha nem volt a vásáron, s ennek következtében a marhavásár, mely ez évszakban a legjelentékenyebb szokott lenni, semmit sem ért.

A jelen vásár alkalmával történni szokott fizetések, dacára a pénz szűkének, meglehetősen befolytak.

A gabonaüzletben semmi újabb élénkség nem tapasztalható; a legtöbb élénkség a kukoricára szorítokzik, mely cikkben a szállítmány nem csekély; kivitelre ugyan — közpészterli minősége miatt nem alkalmas, de a helybeli sertés-hizlálótól gyorsan felvásároltatik s pedig meglehetősen állandó áron.

Jelenlegi árak a következők: Buza 4 frt 50—60 kr. Kétszeres 3 frt 70—80 kr. Rozs 3 frt 15—20 kr. Árpa 2 frt

20—30 kr. Zab 1 frt 75—80 kr. halmozva. Kukorica 2 frt 80 kr.—3 frt csövestől mérünkint.

Köles nem érkezett; egy zsák burgonya 1 frt 90 kr. 100 fej káposzta 5—15 frt 50 kr. A többi terményekről csekély kérdés fordult elő.

A szüret nagyrészt bevégeződött; vannak vonalok, melyeken bő és jó termés volt, még más vonalokon a tavali terméshez képest $\frac{1}{10}$ -nyi termés alig kapható.

Időjárásunk csaknem nyári; légömlés: keletdéli; legkisebb hő reggel napköltör 9° R., legnagyobb délután: 19° R.

Szegedi piaci árak: Borsó m. 6 ft. 50 k. Lencse 6 ft. 40 k. Paszuly 3 frt 20 kr. Köles 3 frt — kr. Burgonya 1 frt 40 kr. Marhahus fontja 20 kr. Juhhus 16 kr. Sertésus 24 kr. Szalonna mázsája 34 frt — kr. Zsir itecje 64 kr. Lángliszt mázsája 14 frt — kr. Zsemlyelisztt m. 9 frt — kr. Kenyérlisztt itecje 8 kr. Kukoricalisztt itecje 6 kr. Árpada 2 itce 16 kr. Köleskása itecje 11 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 80 kr. Repceolaj 40 kr. Lenmagolaj 54 kr. Faggyu mázsája 41 frt — kr. Faggyuyertya öntött fontja 44 kr. mártott 36 kr. Szappan fontja 30 kr. Körösfá öle 16 ft — kr. Tölgyfa 12 frt 20 kr. Lágya 9 ft 50 kr. Kőszén vékaja 44 kr. Széna m. új 2 frt 20 kr. Szalma m. 1 frt. Kender m. 21 frt. Len 40 frt.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.
Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel.
— Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este.
Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel.
Pestről Bécsbe 9 óra 12 pkor reggel, 9 óra 20 p. este.

Tálnoki Mór . . . . . Szekula József.
Rozmaring . . . . . Novák Gusztáv.
Gusztai, Róza fiacskája . . . . . *
Inas . . . . . Szülő.

Ezt megelűzi:

Gyilkos, vagy: Mikor pattant, nem hittem volna vigjáték 1 felv. Kisfaludy Károlytól. Személyek:
Lovasdy, postamester . . . . . Zsarkó Antal.
Sándor, fia . . . . . Szabó Mihály.
Krisztina, Lovasdy testvérhuga . . . . . Konrád Bella.
Rózi, árva lány . . . . . Pfann Teri.
Izsák, zsidó . . . . . Kemény.
Mikó, postalegény . . . . . Skultéti Mihály.

A két darab közti szünet alatt:

1. Bérczy Paula „Magyarok Istene” című költeményt szavalandja Petőfittől. 2. Krikkay Linka „A kesergő leány” című dalt éneklendi Kovács Endrétől. 3. Zsarkó Antal „A jövő” című költeményt szavalja Sz. Nagy Sándortól. Nyitányul ifj. Erdélyi Náci „A honvéd keserve” című zeneművet játszandja a zenekar kíséretében.

Érkezések a vasutakon.

Szegedről Temesvárra 6 ó. 35 p. este, 1 ó. 41 p. éjjel.
Temesvárról, Szegedről Pestre 8 ó. 23 p. reggel, 8 ó. 27 p. e.
Ceglédre Szegedre 1 óra 10 p. délután, 9 ó. 57 p. este.
Pestről Ceglédre 8 óra 10 p. reggel, 6 óra 15 p. délután.

Teherszállítási bér:

Vámegyleti mázsánként (90 bécsi font = 100% vámegyleti fonttal) Pesttől Szegedig a 3 osztály szerént 41, 60, 80 kr, Pesttől Debrecenig 58, 81, 113 kr, Pesttől Bécsig 63, 90, 124 kr, Pesttől Bodenbachig 168, 212, 232 kr. Drezdáig ezenfölül $3\frac{1}{2}$, Berling 14 $\frac{1}{3}$, Hamburgig 55 $\frac{1}{2}$ ezüst garas.

Általános biztosítási díj még fizetendő a földadási vonalon mázsánként $\frac{1}{10}$ kr, a mellékvonalokra nézve $\frac{1}{10}$ kr. mázsapénz közönséges tehernél mázsánként 1 $\frac{1}{10}$ kr, fekbé, $\frac{1}{10}$ kr. mázsáért és naponkint.

Bécsi pénzfolyam okt. 10-én.

5% metalliques 80.75; nemzeti kölcsön 67.20; bankrészvények 751.—; hitelintézeti részvények 183.40; ezüstagio 187.50; londoni váltók 138.40; arany darabja 6.60.

Vizállás.

TISZA SZEGEDNÉL oct. 12-én 0' 0" 0"

Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

HIRDETÉSEK.

(262—2) Pályázat.

A szegedi kir. tanítóképződnél Bárány Ignác tanár urnak Pestre lett kineveztetésével megüresedett tanári székre ezennel pályázat nyitattik. E tanári székek 710 o. é. frtnyi évi általány van összekötve. A szegedi kerületi esperesi hivatalhoz küldendő, s a ft. csanádi püspökséghez intézett kérvények következőleg lesznek föl-szerelendők

a) keresztlevél;
b) a végzett tanulmányok, és a tanképességről szóló okmányok;
c) az eddig viselt tanítói vagy másféle hivatalról szóló bizonyítványok;
d) az illetékes közigazgatási hatóság, és lelkész által aláírt erkölcsi bizonyítvány, és a magyar (mint tannyelv) és német nyelv bírásáról szóló okmány.

Határidő 1861. oct. 25-ke. Szeged, oct. 5-én 1861.

Kremlinger Antal, s. k. c. prépost, püspöki biztos.

(263—1) Hirdetés.

Szab. kir. Szeged város törvény-széke részéről, a Szeged-csongrádi takarékpénztár igazgatóságának kérelme folytán közhírré tétetik, hogy a Szeged-csongrádi takarékpénztár által Turóczy József nevére 1857-ik év november 22-én 4981. sz. alatt 400 p. frtról szóló elveszett betételi könyv, melynek értéke 1861-ik évi januárig 122 frt 63 kr-ra olvadt, miután a megsemmisítési eljárás megkezdése tárgyában hirdetmény közzététele után, az egyleti alapszabályok 15. §-hoz képest három hónap alatt senki birtokosul nem jelentkezett, semmisnek nyilvánított.

Kelt Szeged, 1861-ik évi szeptember hó 16-án tartott törvényszéki ülésből.

(264—1) Lakváltoztatási és világitási hirdetmény.

Alóljegyzett jelenti a t. c. közönségnek: hogy lakását a Rozália-kápolnatéren lévő saját (ezelőtti Kopély-féle) házába tette át, és ajánlja a közelgő téli időszakra különösen szükséges s ott folytonosan tetszés szerinti mennyiségben kapható következő

világitási anyagokat és cikkeket,

u. m. tiszta és fehéritett faggyú-gyertyát, fontját 42 ujkrért; különmemű tejes- (Stearin-) gyertyát, fontját 76 és 86 ujkrájával; kétszer-tisztázott moderaturlámpa-olajat, Schossberger pesti 1-ső olajgyárából, mely tiszta égése által már eléggé ismeretes és különösen ajánlható — bécsi fontját 36 ujkrájával.

Ezeket kívül kapható ugyanott a legjobb minőségű töpörtő-szappant, fontját 35 ujkrájával; szappanfűző erős lág, vedrenként 35 ujkr.; mosó- vagy sodalág, vedrenként 28 ujkr., itecnként 3 ujkrájával. Utóbbi a ruhamosáshoz igen ajánlható, minthogy általa a ruha fehérsége és szappanbani takarékoság feltűnően előmozdíttatik.

Becserél aljas zsiradékot és töpörtöt, pénzért vagy szappanért, az illető szappanlág ráadásával. Mindezen cikkek az ötpacsirta-utcában, özv. Mészárosné házában fenálló világitási raktárban is a fentkített árakon folyvást szintén kaphatók. — Szeged, október hóban 1861.

Zászlósy János, szappanos és gyertyakészítő.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomdájában.

(253—5) Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy 1-ször. Az öszeszéki nádlás iránt f. évi október 15-én délelőtti 10 órakor a helyszínen, 2-ször. Az ujszegedi tiszaparti földekből még kiadatlan 40 hold szántóföldnek bérbeadása iránt f. évi october hó 14-én d. e. 9 órakor a helyszínen szinte árverés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók szükséges bánatpénzzel leendő megjelenés iránt annak megérintése mellett, hogy a kérdéses bérleményekre vonatkozó szerződési feltételek az alkamarási hivatalban bármikor megtekinthetők, értesítettnek.

Szeged, 1861-ik évi szeptember hó 27-én.

Osztróvszky József, polgárnagy.

(259—3) A t. szülőkhöz!

Leánynevelő- és tanintézetemben a jövő tanév folyó hó 14-én veendi kezdetét. Tisztelettel kérem azért a t. szülőket, kik leánykáikat fölvetetni kívánják, méltóztassanak azokat legfeljebb e hó 15-keig beírni, hogy emiatt a rendes előadások megkezdése halasztást ne szenvedjen. Szegeden, 1861. október 4-én.

Magyar-Malocsay Izabella,

leánynevelő- és tanintézet tulajdonosnője. (Széchenyitér, 9. szám.)

(257—3) Szőlővessző-eladás.

180 ezer egy éves ültetni való gyökeres szőlővessző, ezrét 10 frtjával.

10,000 gyökeres ültetni való lugas vessző, muskatal és kecskececsüek, ezrét 15 frtjával,

100,000 sima szőlővessze, válogatott fajokban, ezre 3 frtjával kapható Magyar Gusztáv szállásán a Madarászto mellett.

Megrendeléseket Burger Zsigmond ur könyvkereskedése is elfogad, vagy pedig a birtok tisztje Tary Sándor post rest. Szeged.

(261—2) Pályázat.

A Szeged-csongrádi takarékpénztár által Szegeden építendő ház tervére. —

Kétféle tervre nyitattik pályázat; az egyik terv egyemeletes, a második terv kétemeletes épületre legyen. Az épület négyszeglet fog képezni és szabadon állani minden oldalról, főhomlokzattal a Széchenyitérre; a térrajz mértékei:

Az épület kettős, és pince helyiségekkel legyen ellátva. Földszint a főkapu az északi oldalon, egy másik az átelleni oldalra tétetik, a helyiségek általjában boltokul alkalmaztassanak, azonban a fűt és Széchenyitérre szolgáló szegleten lévő boltok kávéházzá könnyen alakíthatók legyenek.

Az épület keletre eső oldalának közepén lesz a takarékpénztár helyisége egy tágas irodával 14—16 négyszög ö, egy gyűlés-teremmel 16—20 négyszög ö területtel, az udvar felé eső pénztári helyiséggel, cseleldlakással két szobával, egy konyhával és egy kamarával.

Mind a két tervben az egyemeletes és kétemeletes épületben a földszin feletti helyiségek különféle kisebb nagyobb bérlakásokból fog állani. A épület északi oldala zárt — a többi oldal lehet nyílt folyósóval ellátva.

Az épület külalakja lehető egyszerű, mindazáltal csinos izlésű és bármí, csak vegyes stíly nem lehet. Az alaprajz $\frac{1}{2}$ " = 1°, a homlokzatok és keresztelvények $\frac{1}{4}$ " = 1° mérték szerint készüljenek, a mértékek (Cottirung) minden részleteiben bejegyezve, és a tervek mellé a szükséges előmérés (Vorausmass) csatoltassék. A tervek jelíggel, és a tervező nevét rejtő jelíggel levéllel a Szeged-csongrádi-takarékpenztár hivatalához 1862. évi január 10-ig lesznek beküldendők.

A tervek 1862-ik évi február 10-ig vizsgálat alá fognak bocsátatni; az elfogadott tervek közül az egyemeletes épület 400 frt, a kétemeletes épület 600 frttal fog jutalmaztatni.

Szeged, 1861. oct. 8-án tartott igazgató választmányi ülés meghagyásából

Babarczy József, egyleti titkár.

(260—3) Csoven Péter L.

káposztavégő Tyrolból megérkezett, és ajánlja magát a tisztelt urnok és gazdasszonyoknak az ideí káposzta bevégására, melyet egy ujon feltalált gépen a legökélete-sseben végez. Tartozkodik a feketesas vendéglő pincéjében, kéri egyszerűs-mind, hogy hon nemlétében az utcát és házzámot följegyezve, ott visszahagyni sziveskedjenek.

(255—4)

Ház eladás.

A móra-utcában egy ujonan épi-tett ház, mely boltnak vagy kores-mai helyiségnek igen alkalmas szabad kézből eladó.

Bővebben értekezhetni Kováts István építész urral, budai országuton. —